

”Ministern måste ta ansvar för strömmingen”

Nyfångad färsk strömming. Foto: Hasse Holmberg/TT

Situationen för strömmingen i Östersjön är akut, och tiden för politisk passivitet är förbi. Landsbygdsminister Peter Kullgren måste ta ansvar och visa verkligt ledarskap med konkreta åtgärder, skriver debattörer.

Publicerad 2025-08-22

DEBATT | ÖSTERSJÖN

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Strömmingen i Östersjön, en gång en livskraftig symbol för kulturarv och lokal näring längs Sveriges östkust, är på väg mot ekologisk kollaps. Trots varnande forskarrapporter, nödrop från kustfiskare och alarmerande utveckling i bestånden har Sveriges landsbygdsminister Peter Kullgren hittills inte lyckats sätta handling bakom sina ord. Hans oförmåga att driva en stark svensk linje inom EU riskerar att orsaka oåterkalleliga skador – inte bara på havets ekosystem utan också på kustsamhällen, biologisk mångfald och vår nationella självförsörjning.

Problemet är inte okänt. De storskaliga industritrålarna fångar 90–95 procent av Sveriges totala kvot i Östersjön. Fisken används inte för att mätta människor – utan i huvudsak till foder för odlad lax, kyckling och svin. Detta rovfiske underminerar ekosystemen i Östersjön, där försök till återuppbyggnad av torsk och laxbestånd har misslyckats. Istället har spiggen och invasiva fiskar gynnats, vilket rubbar ekosystemen så att botten växer igen och många av våra matfiskars rom och yngel äts upp. Det småskaliga kustfisket som är beroende av ett livskraftigt bestånd av strömming nära kusten har slagits ut av de industriella trålarna. Detta har bland annat kunnat ske på grund av det kvotsystem som regeringen beslutade om 2009.

Storskaligt fiske har bidragit till att strömmingsbestånden nu är i fritt fall. Forskare vid SLU och internationella experter har länge varnat för denna utveckling. Bland annat varnade Baltic Waters i oktober 2024 för att EU gett grönt ljus till fortsatt överfiske i Östersjön – trots att beståndet minskat med över 80 procent sedan början av 1990-talet.

När EU i oktober 2024 beslutade om fiskekvoterna för Östersjön var förväntningarna höga på att Sverige skulle stå upp för en kraftig minskning av kvoterna. Men Kullgren lyckades inte få med sig övriga EU länder. Sveriges röst hördes knappt och resultatet blev ökade fiskekvoter. Han borde ha hållit fast vid Sveriges linje och inte accepterat en kompromiss som bland annat dubblade strömmingskvoten i centrala Östersjön.

Kullgren uttryckte efter mötet sin ”besvikelse” men har inte agerat för att bland annat genomföra det Sverige själv kan göra för att minska risken för kollaps av Östersjöns strömming. Det räcker inte att vara besviken – nu krävs omedelbar och resolut handling. Situationen är akut, och tiden för politisk passivitet är förbi.

För att Peter Kullgren ska kunna ta ansvar och visa verkligt ledarskap krävs konkreta åtgärder:

- **En ny allians med Finland.** Östersjöuppropet har haft kontakt med finska stiftelser som visar stor vilja att diskutera hållbart fiske. Peter Kullgren bör göra på samma sätt och fortsätta diskutera med sina finländska kollegor för att få med dem på ett gemensamt initiativ. Tillsammans kan Sverige och Finland bli en kraft i EU:s förhandlingar inför kvotbeslutet i oktober 2025. De som förhandlar för Sverige måste vara väl förberedda och ordentligt insatta för att kunna stå upp mot andra länders förhandlare.
- **Driv på för en kraftig sänkning av kvoterna.** Utifrån mycket tydliga vetenskapliga råd bör Sverige kräva en drastisk minskning av kvoterna för strömming i Östersjön. Allt annat vore att blunda för vetenskapen.
- **Inför kustnära trålförbud.** Storskaliga trålare fiskar i områden där strömmingen samlas inför lek och gör återväxten nästan omöjlig. Sverige kan ensidigt besluta om att inrätta ett trålförbud inom 12 sjömil längs **hela** den svenska kusten. Det är fullt möjligt inom ramen för nationellt fiskeansvar och har stöd från både forskare och småskaliga fiskare. Avtal som finns med andra länder om rättigheter att fiska på svenskt vatten kan omförhandlas.
- **Stärk det småskaliga fisket.** Det kustnära, småskaliga fisket spelar en avgörande roll för lokalsamhällen längs Östersjön. Staten bör omfördela fiskerättigheter och ge ekonomiskt stöd till dessa aktörer, snarare än att subventionera trålintustrin med skattemedel. Många mindre östkustfiskare har lämnat yrket på grund av sämre lönsamhet, dåliga villkor och minskade bestånd.
- **Stoppa foderfisket.** Att över 80 procent av strömmingen i Östersjön blir djurfoder är oacceptabelt. Fisk från Östersjön ska gå till människomat, inte till den miljömässigt problematiska odlade laxen. Kullgren bör verka för ett exportförbud av foderfisk samt verka för att en beredskapskvot av strömming byggs upp som på sikt kan användas vid framtida kriser/krig ([SvD Debatt 2025-07-12](#)).

Strömmingen i Östersjön har minskat sedan 1950-talet. Tidigare regeringar har inte heller lyckats minska strömmingskvoterna för att undvika den kollaps som redan skett med torsken, och strömmingen i västra Östersjön. Peter Kullgren är sedan hösten 2022 den högst ansvarige ministern för Sveriges fiskepolitik. Hans beslut – eller brist på beslut – har direkt inverkan på Östersjöns framtid. Just nu krävs verklig handling.

Det är ett svek att tillåta rovfisket fortsätta – mot bättre vetande, mot forskningens varningar, och mot det svenska folkets vilja att se en levande kust och ett friskt hav.

Regeringen har fortfarande tid att förbereda sig och agera inför oktobermötet 2025 då beslut om de nya fiskekvoterna i Östersjön kommer att fattas. Kontakten och samarbetet med Finland rörande problematiken i Östersjön är avgörande. Peter Kullgren bör göra allt som är möjligt för att få till ett sådant samarbete. Han har fortfarande chansen att bli den minister som lyckas stoppa kollapsen av strömmingen i Östersjön.

Anders Lönneborg

Kicki Seeman

Hans Ljungberg

Britt-Marie Kihlberg

Anders Nolin

Östersjöuppropet

Om Östersjöuppropet

”Östersjöuppropet är en gräsrotsrörelse som vill värna om ett hållbart fiske, och startades av Viks Kustråd i Skåne med initialt stöd från Samverkan för Hanöbukten i Skåne.

Målet: Sveriges fiske av sill/strömming ska begränsas till att endast omfatta det som går till direkt humankonsumtion, och fångsten ska landas och beredas i Sverige.”

Visa mindre ^

Vill du debattera? [Klicka här för mer info.](#)

